

Jurkowo

Wieś szlachecka, parafia Czerwona Wieś. Miejscowość wzmiankowana w 1389 r.

Właścicielką Jurkowa w 1514 r. była Anna, wdowa po Mikołaju Jurkowskim, powtórnie zamężna za Jana Strzemińskiego. Do niej należał tylko dzieł tej wsi. W następnym roku wspomniano o Janie Jurkowskim, dziedzicu, właścicielu Mierzewa, Łęki Wielkiej i Małej w powiecie kościańskim. Współdziedzicem był jego brat Andrzej, także syn Anny i Mikołaja. Ich siostrą była Urszula, małżonka Piotra Sirpowskiego. W rękach tej rodziny pewne działki Jurkowa pozostawały jeszcze w 1525 r., kiedy wspomniano o powyżej wymienionym Janie Jurkowskim, żonatym z Dorotą, córką Andrzeja Dłuskiego. Z tego małżeństwa pochodziło liczne potomstwo: Wojciech, Anna, Barbara, Jadwiga, Dorota oraz Regina.

Andrzej Jurkowski znany z lat wcześniejszych był wymieniany jeszcze w latach 1530, 1547, 1551, a jego brat Jan w 1539 r. zawarł kontrakt z Janem Gostyńskim, rycerzem jerozolimskim w sprawie 100 grzywien zabezpieczonych na Jurkowie, od których miał płacić roczny czynsz w wysokości 5 grzywien.

Od 1553 r. współwłaścicielami tych dóbr byli Radomiccy. Zapewne dobra przeszły w ich ręce poprzez małżeństwo Anny, córki Jana Jurkowskiego z Tomaszem Radomickim. Obecność tej ostatniej rodziny szlacheckiej, pieczętującej się herbem Kotwicz w Jurkowie potwierdzają źródła z lat 1562, 1592.

Inwentarze: 1754 r. – ks. grodz. Kościan d. Rel. 189, k. 279-282, 285; 1786 r. – ks. grodz. Kościan d. Rel. 219, k. 336-353;

Lit.: Cieplucha Z., *Z przeszłości ziemi kościańskiej*, s. 182-184; SHGWpol. II, s. 98-101;

[1580-1581] Pobór od młyna wodnego trzykołowego [Pawiński, s. 62].

[1619] Pobór od 4 łanów, 2 ratajów, 5 zagrodników, wiatraka. Obciążenia fiskalne określono na 7 fl 10 gr [APP, Tabela Poznań 2, k. 82v].

[1661] Parafia nie została wymieniona [Bibl. Kórnicka PAN, rękopis BK 360, k. 26-26v].

[1692] Subsidium charitativum płacono od 84 mieszkańców (po 2 zł), 42 owiec; w sumie 172 zł 6 gr [Bibl. Kórnicka PAN, rękopis BK 360, k. 107].

[ok. 1710] Podymne pobierano od 2 dymów [Bibl. Kórnicka PAN, rękopis BK 360, k. 42v].

[1775] Podymne pobierano od 37 dymów (po 7 zł) [APP, Tabela Kościan 7, k. 8].

Polonia Maior – fontes

[1780] We wsi istniały 22 dymy. Od każdego pobierano po 15 gr podymnego [APP, Tabela Poznań 2, k. 61v].

[1788] Wieś miała 37 dymów [Magazin für die neue Historie und Geographie, Bd. 22, Halle 1788, s. 58(71)].

[1789] Wieś miała 28 dymów [APP, Tabela Kościan 8, k. 11].